

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Věry Šimůnkové v právní věci žalobce **S.-E., spol. s r. o.,** zastoupeného JUDr. Bohumírou Kestlovou, advokátkou se sídlem v Brně, Bratislavská 12, proti žalovanému **Českému báňskému úřadu,** se sídlem v Praze, Kozí 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 7. 2002, č. j. 1982/II/02/138,

takto:

I. Rozhodnutí Českého báňského úřadu ze dne 19. 7. 2002, č. j. 1982/II/02/138, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 4650 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Bohumíry Kestlové, advokátky se sídlem v Brně, Bratislavská 12.

Odůvodnění:

Žalobce se včas podanou žalobou domáhá přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného. Žalobu odůvodnil tím, že Obvodní báňský úřad v Brně (dále jen „OBÚ“) svým rozhodnutím ze dne 5. 4. 2002, č. j. 08-980/02-511-Lun, povolil hornickou činnost - plán otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska v dobývacím prostoru V. I. (ev. č. 70821), realizovanou na vyjmenovaných pozemcích s vyřešenými majetkoprávními vztahy. Mezi v rozhodnutí vyjmenovanými pozemky však nebyly uvedeny pozemky ve vlastnictví žalobce p. č. 656/3, p. č. 656/8 (správně p. č. 658/8 dle údajů obsažených ve správním spisu) a p. č. 670/8 v k. ú. V., přesto, že se tyto nachází v dobývacím prostoru V. I. a povolenou hornickou činností budou přímo dotčeny. Pozemek p. č. 656/3 je využíván dosud jako přístupová cesta do etáží, která bude zcela nepochybně využívána k hornickým činnostem, když po této cestě bude zajištěn přístup všech mechanismů do etáží,

stejně jako přeprava vytěženého materiálu. Přestože budou uvedené pozemky dotčeny hornickou činností, nebyly uvedeny v rozhodnutí OBÚ a nebyla jim tak poskytnuta ochrana omezujícími podmínkami stanovenými pro hornickou činnost na pozemcích vyjmenovaných v rozhodnutí. Tím, že OBÚ ve svém rozhodnutí tyto pozemky v rozporu se zákonem pominul, porušil žalobcovo právo na zákonnou ochranu jeho vlastnictví, specifikovanou v uvedeném rozhodnutí. Žalovaný, když byl žalobcem na tuto vadu rozhodnutí OBÚ upozorněn, námitku odmítl s tím, že pozemky ve vlastnictví žalobce nebudou těžbou dotčeny. Žalobce dále namítl, že společnost, jíž byla hornická činnost rozhodnutím OBÚ povolena, nemá k předmětným pozemkům ve vlastnictví žalobce vyřešen majetkoprávní vztah a správní orgán si měl tuto skutečnost posoudit jako předběžnou otázku. Žalobce konečně namítl, že součástí rozhodnutí OBÚ bylo i rozhodnutí o povolení trhacích prací velkého rozsahu a trhacích prací malého rozsahu jako součásti povolené hornické činnosti. Domnívá se, že v řízení o povolení trhacích prací měl být přizván jako účastník řízení a měl mít možnost se k návrhu na povolení trhacích prací vyjádřit. Shora uvedené pozemky ve vlastnictví žalobce, nacházející se v dobývacím prostoru V. I, se také nachází v ochranném pásmu trhacích prací a trhacími pracemi budou bezprostředně dotčeny.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí a tento návrh odůvodnil tím, že ani jedna z námitek žalobce není důvodná. Pokud jde o námitku týkající se neuvedení sporných pozemků p. č. 656/3, p. č. 656/8 (správně p. č. 658/8 dle údajů obsažených ve správním spisu) a p. č. 670/8 v k.ú. V. v rozhodnutí, kterým se povoluje hornická činnost – plán otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska v dobývacím prostoru V. I, tyto nebyly uvedeny proto, že nebyl vyřešen střet zájmů ve smyslu § 33 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), v platném znění, mezi společností Š., spol. s r. o., D. B. (dále jen „organizace“) a žalobcem a hornickou činnost na těchto pozemcích bez vyřešení střetu zájmů nebylo možné povolit. Tímto způsobem je podle názoru žalovaného ochrana vlastnických práv žalobce dostatečně zabezpečena. Pokud jde o námitku vztahující se k pozemku p. č. 656/3, ohledně kterého žalobce namítá neplatnost nájemní smlouvy, žalovaný má za to, že otázka využití pozemku s řízením bezprostředně nesouvisí a činnost, k níž je pozemek využíván a která je uvedena v žalobě, není hornickou činností ve smyslu § 2 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, a orgánům státní báňské správy tak nepřísluší ji ani povolovat, ani zakazovat. Problematika přístupové cesty je dosud řešena platnou smlouvou a další postup v této záležitosti je věcí žalobce a organizace. Pokud jde o námitku žalobce vztahující se k možnostem zásahu v důsledku projektu trhacích prací, generální projekt clonových odstřelů a technologický projekt trhacích prací malého rozsahu byl upraven tak, aby pozemky žalobce nebyly prováděním trhacích prací bezprostředně dotčeny a tyto pozemky leží mimo hranice provádění trhacích prací.

Uvedená právní věc vedená u Vrchního soudu v Praze byla tímto soudem postoupena Nejvyššímu správnímu soudu s poukazem na ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Podle uvedeného ustanovení nestanoví-li zákon jinak, věci správního soudnictví, v nichž nebylo rozhodnuto do dne účinnosti tohoto zákona (do 1. 1. 2003) a v nichž byla dána věcná příslušnost k řízení vrchním soudům nebo Nejvyššímu soudu, převezme a dokončí Nejvyšší správní soud.

Podle ustanovení § 130 odst. 1 s. ř. s. postupuje Nejvyšší správní soud v tomto řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Účinky procesních úkonů v těchto řízeních učiněných zůstávají zachovány a posoudí se přiměřeně podle ustanovení s. ř. s.

Nejvyšší správní soud ve věci nenařídil jednání, neboť účastníci v zákonné lhůtě dvou týdnů výslovně nevyjádřili nesouhlas s takovým projednáním a marným uplynutím

této lhůty nastoupila nevyvratitelná právní domněnka o udělení jejich souhlasu s takovým projednáním (§ 51 odst.1 s. ř. s.). Žalobce sice poté na nařízení jednání trval, avšak soud s ohledem na nastoupení předně uvedených následků k tomuto procesnímu úkonu žalobce nepřihlédl.

Ze správního spisu soud zjistil tyto rozhodující skutečnosti:

Rozhodnutím Obvodního báňského úřadu Brno ze dne 5. 4. 2002, č. j. 08-980/02-511-Lun, byla pro žádající organizaci Š., spol. s r. o., D. B., povolena hornická činnost – plán otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska v dobývacím prostoru V. I (ev. č. 7 0821), v k. ú. V., za podmínek v rozhodnutí uvedených (je jich celkem 23). V podmínce č. 2 je stanoveno, že otvírka, příprava a dobývání bude realizována na pozemcích s vyřešenými majetkoprávními vztahy, jejichž výčet je uveden v bodě 2 a jehož součástí nejsou žalobcem uváděné pozemky p. č. 656/3, p. č. 658/8, p. č. 670/8 v k. ú. V.. Předmětným rozhodnutím byly dále jmenované organizaci povoleny trhací práce velkého rozsahu a trhací práce malého rozsahu jako součást povolené hornické činnosti dle části A) tohoto rozhodnutí při dobývání nerostů v dobývacím prostoru V. I. V odůvodnění se mimo jiné uvádí, že účastník řízení organizace S.- E., spol. s r. o., se sídlem V. – S. l., tj. žalobce, uplatnil námitky k nedořešení majetkových vztahů k pozemkům p. č. 656/3, p. č. 658/8 a p. č. 670/8 v k. ú. V., když pozemek p. č. 656/3 bude sloužit jako příjezdová komunikace a komunikace do etáží, na pozemku p. č. 658/8 byla povolena dle stavebních předpisů čistička odpadních vod a na pozemku p. č. 670/8 jsou umístěny deponie. Tato problematika nesouvisí přímo s legalizací vlastní hornické činnosti.

Rozhodnutím Českého báňského úřadu ze dne 19. 7. 2002, č. j. 1982/II/02/138, bylo mj. odvolání žalobce zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu prvého stupně potvrzeno. Pokud jde o námitku, že rozhodnutí se nevztahuje na shora uvedené pozemky žalobce, žalovaný uvádí, že předmětné pozemky nebudou prováděním hornické činnosti ani trhacích prací přímo dotčeny. Pokud by se snad oproti předpokladům v povolení důsledky trhacích prací negativně projevily, a to jmenovitě u pozemku p. č. 670/8, je zákonnou povinností organizace prokázanou škodu nahradit. Rozhodnutí se zmíněných pozemků bezprostředně nedotýká, i když žalovaný konstatuje, že organizace, tj. Š., spol. s r. o., D. B., budou předmětnou komunikaci využívat jako doposud.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí včetně správního řízení, které jeho vydání předcházelo, v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Žalobce především namítá, že rozhodnutí o povolení hornické činnosti se nevztahuje na pozemky p. č. 656/3, p. č. 658/8 a p. č. 670/8 a jejich neuvedením do rozhodnutí jim nebude poskytnuta ochrana vyplývající z omezujících podmínek.

Tato námitka sama o sobě je nedůvodná.

Hornickou činností se podle § 2 písm. b) zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě (dále jen „zákon o hornické činnosti“), rozumí mimo jiné otvírka, příprava a dobývání výhradních ložisek. Podle § 10 odst. 1 citovaného zákona otvírku, přípravu a dobývání výhradních ložisek povoluje obvodní báňský úřad. Jak vyplývá ze žaloby a jak bude ještě následně pojednáno, klíčová námitka žalobce se týká nevypořádání majetkových vztahů týkajících se nemovitostí, a to pozemků p. č. 656/3,

p. č. 658/8 a p. č. 670/8 v k. ú. V.. Právě s ohledem na nevypořádanost majetkových vztahů, resp. střet zájmů, správní orgány povolily hornickou činnost toliko na pozemcích, kde majetkoprávní vztahy byly vypořádány, a nikoliv na pozemcích, jejichž majetkoprávní vztahy vypořádány nebyly, tedy na zmíněných pozemcích v k.ú V.. Soud posoudil tuto námitku podle zásady a maiori ad minus a uzavřel, že samotným nepovolením hornické činnosti na předmětných pozemcích žalobce nemohl být zkrácen na svých právech. Je totiž nepochybné, že vlastnické právo žalobce by bylo dotčeno více, jestliže by bylo zatíženo povinností strpět na něm provádění hornické činnosti třetí osobou, byť i za omezujících podmínek, než naopak nepovolením hornické činnosti na těchto pozemcích.

Předchozí námitku je ovšem nutno posoudit i v souladu s druhou námitkou, podle které se správní orgán prvého stupně i žalovaný měl nejprve zabývat předběžnou otázkou, zda ve vztahu ke sporným pozemkům mezi organizací a žalobcem byly dořešeny majetkoprávní vztahy a zda organizace tyto nemovitosti bude nezbytně potřebovat k realizaci vlastní hornické činnosti.

Otázce vyřešení střetu zájmů věnuje právní úprava o ochraně a využití nerostného bohatství, jakož i právní úprava hornické činnosti, značnou pozornost.

Ustanovení § 33 zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), obsahuje zásadní úpravu řešení střetů zájmů, a to následujícím způsobem: Jestliže jsou využitím výhradního ložiska ohroženy objekty a zájmy chráněné podle zvláštních předpisů, objekty a zájmy fyzických nebo právnických osob, jsou organizace, orgány a fyzické a právnické osoby, jimž přísluší ochrana těchto objektů a zájmů, povinny ve vzájemné součinnosti řešit tyto střety zájmů a navrhnout postup, který umožní využití výhradního ložiska při zabezpečení nezbytné ochrany uvedených objektů a zájmů (odst.1). Organizace, za kterou se podle § 5a horního zákona považuje právnická a fyzická osoba, která v rámci podnikatelské činnosti při splnění podmínek stanovených právními předpisy vykonává vyhledávání, průzkum nebo dobývání výhradních ložisek nebo jinou hornickou činnost, je povinna před zařazením příslušných prací do plánu otvírky, přípravy a dobývání dohodnout se s orgány a fyzickými a právnickými osobami, kterým přísluší ochrana objektů a zájmů podle odstavce 1, o tom, zda ohrožený objekt nebo zájem se má chránit, v jakém rozsahu, popřípadě po jakou dobu a dohodu předložit krajskému úřadu k zaujetí stanoviska. Dohoda je platná, jestliže krajský úřad do 1 měsíce od jejího předložení nevyjádří s dohodou nesouhlas. Povinnost uzavřít dohodu se nevztahuje na případy,kdy střety zájmů byly vyřešeny při stanovení chráněného ložiskového území, dobývacího prostoru, popřípadě při projektování, výstavbě nebo rekonstrukci dolu a lomu a jestliže postup při jejich řešení se stanoví zvláštními předpisy (odst.2). Podle odst. 4 nedojde-li k dohodě mezi organizací a fyzickými nebo právnickými osobami, které jsou vlastníky dotčených pozemků a nemovitostí a převažuje-li veřejný zájem na využití výhradního ložiska nad oprávněným zájmem vlastníka pozemků a jiných nemovitostí, postupuje se podle § 31 odst. 4 horního zákona. V odst. 5 se pak stanoví, že organizace, která žádá o povolení otvírky, přípravy a dobývání výhradního ložiska, je povinna doložit obvodnímu báňskému úřadu, že střety zájmů byly vyřešeny.

Podle již zmíněného ust. § 31 odst. 4 horního zákona pro účely dobývání výhradního ložiska je organizace oprávněna podle písm. a) zřizovat v hranicích dobývacího prostoru, a pokud je to nutné i mimo něj, stavby a provozní zařízení, které jsou potřebné pro otvírku, přípravu a dobývání výhradního ložiska a pro úpravu nebo zušlechťování nerostů prováděné

v souvislosti s jejich dobýváním a pro dopravu všech zařízení a hmot, a podle písm. b) nabývat pro plnění úkolů stanovených tímto zákonem nemovitostí nebo práv k nemovitostem a rozhodnutím o vyvlastnění, popřípadě zřízením užívacího práva; o vyvlastňovacím řízení platí zvláštní předpisy (dle poznámky pod čarou jde o ustanovení § 108 až 116 zákona č. 50/1976 Sb. upravující institut vyvlastnění).

V rámci řízení o povolení hornické činnosti podle již zmíněného zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, musí být podle § 17 odst. 2 spolu se žádostí o povolení hornické činnosti předloženy doklady o vyřešení střetů zájmů, jestliže jsou hornickou činností ohroženy právem chráněné objekty a zájmy. Ustanovení odst. 3 téhož paragrafu pak upravuje postup správního orgánu při doplňování žádosti mimo jiné ve vztahu k dokladu o vyřešení střetů zájmů. Vyhláška č. 104/1988 Sb., o hospodárném využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem (dále jen „vyhláška“), opětovně ve svém § 6 odst. 3 písm. a) uvádí, že organizace přiloží k žádosti doklady o vyřešení střetu zájmů, jestliže hornickou činností jsou ohroženy objekty a zájmy chráněné podle zvláštních právních předpisů. Ustanovení § 8 téže vyhlášky upravuje rozhodnutí o povolení hornické činnosti a přípustnost změn plánů a dokumentace. Ve svém odstavci 1 pak stanoví, že obvodní báňský úřad v řízení o povolení hornické činnosti přezkoumá a) úplnost žádosti, b) vyřešení střetů zájmů chráněných podle zvláštních právních předpisů, c) dodržení zásad báňské technologie při zajištění hospodárného využívání výhradního ložiska. Podle § 8 odst. 2 vyhlášky v rozhodnutí o povolení hornické činnosti obvodní báňský úřad stanoví podle potřeby podmínky hornické činnosti a rozhodne o námitkách účastníka řízení.

Ze všech shora uvedených ustanovení je zřejmé, že právní úprava povolení hornické činnosti předpokládá před vlastním povolením hornické činnosti vyřešení střetu zájmů. Vyřešení střetu zájmů se pak děje buď dohodou a nepodaří-li se takto střet zájmů vyřešit, autoritativním rozhodnutím podle § 33 odst. 3 horního zákona, resp. v daném případě podle § 31 odst. 4 tohoto zákona. Vyřešení střetu zájmů se však netýká jen pozemků a nemovitostí, na kterých bude hornická činnost prováděna, ale i těch, které mohou být touto činností ohroženy nebo dotčeny. Vyřešení střetu zájmů má totiž za cíl odstranění právních překážek výkonu hornické činnosti tak, aby mohla být z hlediska právních vztahů prováděna nadále bezrozporně. Jestliže již zmíněné ust. § 8 odst. 1 písm. b) vyhlášky ukládá správnímu orgánu přezkoumání vyřešení střetu zájmů chráněných zvláštním předpisem, nelze tuto povinnost ve světle citované úpravy pokládat za splněnou tím, že se hornická činnost na těchto nemovitostech jednoduše nepovolí, ačkoliv je zřejmo, že tyto nemovitosti jsou pro vlastní hornickou činnost nezbytné a tedy jí budou dotčeny. V posuzované věci na jedné nemovitosti žalobce je umístěna přístupová cesta k etážím, na druhém pozemku se nachází čistička odpadních vod, jež má sloužit k potřebám organizace provádějící těžbu, a na třetím pozemku deponie této organizace. Konečně sám žalovaný v napadeném rozhodnutí uvádí, že předmětný pozemek s přístupovou cestou bude organizací provádějící těžbu používán.

Pokud v posuzované věci žalobce od počátku řízení namítal neplatnost nájemní smlouvy vztahující se k pozemku p. č. 656/3 k. ú. V. s příjezdovou cestou k etážím organizace a pokud ohledně její platnosti bylo zahájeno řízení o neplatnosti nájemní smlouvy, bylo povinností správního orgánu řízení podle § 29 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, přerušit, neboť bylo zahájeno řízení o předběžné otázce podle § 40 tohoto zákona, a vyčkat rozhodnutí soudu. Rozhodnutí soudu by buď střet zájmů odstranilo, nebo by přicházel postup podle zmíněného § 33, resp. § 31 odst. 4 horního zákona.

To se obdobně týká i ostatních dotčených nemovitostí žalobce. Soud proto tuto námitku shledal důvodnou.

Žalobce dále namítl, že měl být účastníkem řízení též v rozhodnutí povolujícím trhací práce.

Ze správního spisu sice vyplývá, že žadatel (Š., spol. s. r. o., D. B.) neuvedl žalobce jako účastníka řízení, avšak v odvolání žalobce vznesl konkrétní námitky proti této části výroku rozhodnutí a žalovaný se jimi, byť kuse, v napadeném rozhodnutí zabýval. Protože se žalobcem bylo jako s účastníkem řízení nakládáno a jinou námitku proti rozhodnutí v této části nepodal, nelze tuto námitku shledat jako důvodnou.

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud rozhodnutí žalovaného podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který vyslovil soud ve svém zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl ve věci úspěch, soud mu proto přiznal právo na náhradu nákladů řízení, které jsou v tomto případě tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 1000 Kč a náklady právního zastoupení ve výši 3650 Kč (3500 Kč dle § 11 vyhlášky č. 484/2000 Sb., 2x režijní paušál po 75 Kč dle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.), tedy celkem 4650 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. 10. 2004

JUDr. Radan Malík
předseda senátu